

BİLGİN ADALI
GENLERİN
ŞİFRESİ

23.
baskı

Resimleyen:
ÖYKÜ AKARCA

Bu tanıtım
kopyası
Can Çocuk
okurları için
özel olarak
hazırlanmıştır.

 CAN
ÇOCUK

© **Can Sanat Yayınları A.Ş.**, 2009

Tüm hakları saklıdır. Tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

ISBN 978-975-07-6311-3

1. Basım: 2010

23. Basım: 2000 adet, Şubat 2024

Resimleyen: Öykü Akarca

Yayın Koordinatörü: İpek Şoran

Editör: Mehmet Erkurt, Ceylin Aksel

Düzeltili: Nurten Sönmezcan

Son Okuma: Simla Aksel

Kitap Tasarımı: Lom Creative (www.lom.com.tr)

Kapak Tasarımı: Öykü Akarca

Tasarım Uygulama: Güldal Yurtoğlu

Can Sanat Yayınları Yapım ve Dağıtım Tic. ve San. A.Ş.

Yayıncı Sertifika No: 43514

Maslak Mh. Eski Büyükdere Cad. İz Plaza No: 9/25 Sanyer, İstanbul

Telefon: (0212) 252 56 75 - 252 59 89 Faks: 252 72 33

cancocuk.com cancocuk@cancocuk.com

Baskı ve Cilt: Melisa Matbaacılık Yayıncılık San. ve Dış Tic. Ltd. Şti.

Sertifika No: 45099; Adres: Maltepe Mah. Davutpaşa Çiftelhavuzlar Sk.

No:16 Acar San. Sit. Zeytinburnu, İstanbul

Genlerin Şifresi

BİLGİN ADALI

Resimleyen: Öykü Akarca

BİLGİN ADALI (1944-2012)

1944 yılında Safranbolu’da doğan Bilgin Adalı’nın çocukluğu, babasının görevi nedeniyle Antalya, Mersin ve Alanya’da geçti. İlk şiir ve öykü denemeleri, o lise çağındayken, Kıbrıs’ta yayımlanan *Beşparmak* dergisinde ve Mersin’de arkadaşlarıyla birlikte çıkardığı *Kıyı* dergisinde yayımlandı. Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Basın Yayın Yüksek Okulu’nda, radyo ve televizyon programcılığı alanında öğrenim gördü. 1968 yılında TRT’de çalışmaya başlayan ve bu kurumun ilk yönetmenlerinden biri olan Adalı, 1976’ya kadar TRT Ankara Televizyonu’nda Kurtuluş Savaşı’nı, Atatürk’ü ve Atatürk Devrimleri’ni konu alan belgesel filmler, kültür ve sanat programları, çocuk ve gençlik programları hazırladı. 1973’te Türk Dil Kurumu üyeliğine seçildi. 1976-1984 yılları arasında Âlim Şerif Onaran’la birlikte Dokuz Eylül Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Sinema Televizyon Bölümü’nün üç kurucusundan biri olarak belgesel yönetmenliği ve yapımcılığı, fotoğrafçılık, yaratıcı yazarlık, senaryo yazarlığı, televizyon programcılığı gibi alanlarda dersler verdi. Daha sonra bölüm başkanı da olduğu üniversiteden 1984’te ayrılarak İstanbul’da reklam yazarlığı ve yaratıcı yönetmenlik yaptı.

Belgesel senaryolarının yanında, çocuklar için çok sayıda kitap yazdı. Özellikle tarihi, bilimi, buluşları temel aldığı kurgularıyla çok sevilen Bilgin Adalı 29 Eylül 2012’de yaşama veda etse de, kitaplarında geçmişin izini sürüp geleceğin hayalini kuran düşünceli ve oyunbaz sesiyle çocukların “Bilgin Amca”sı olmayı hep sürdürecektir.

“İlk büyük yolculuğumu Ay’a yaptım. Jules Verne’in Ay’a Yolculuk kitabıyla. İki Çocuğun Devriâlemi kitabını okuyarak tüm dünyayı dolaşp serüvenden serüvene koştuğumda, beşinci sınıftaydım. Kitapların evreninde unutulmaz geziler yaparken bir de baktım büyümüşüm. Bu kez gerçek yolculuklara çıktım. Yurdumuzun hemen her yanını, dünyamızın da yarısını dolaştım. Bir gün canım sıkıldı hep günümüzde yaşamaktan. Zaman Bisikleti ile zaman içinde yolculuğa çıktım. Sonra da gördüklerimi oturup yazdım. Bir sürü kitabım oldu.”

YAZARIN YAYINEVİMİZDEN ÇIKAN DİĞER KİTAPLARI:

Alev Kız Aninna (Aninna’nın Serüvenleri 1) • Büyük Göç (Aninna’nın Serüvenleri 2) • Atlantis’in Çocukları 1 • Atlantis’in Çocukları 2 • Atlantis’in Çocukları 3 • Dünyamızın İlk Şafağı (Çatalhöyük Öyküleri 1) • Ateşin Çocukları (Çatalhöyük Öyküleri 2) • Bolluk ve Savaş (Çatalhöyük Öyküleri 3) • Zaman Bisikleti (Zaman Bisikleti 1) • Geçmişten Gelen Konuklar (Zaman Bisikleti 2) • Zamanda Kaza (Zaman Bisikleti 3) • Gezgin • Hazine Dedektifleri • Kralın Adaleti • Uzaylılar Geliyor

İçindekiler

Düş.....	9
Başlangıç.....	19
Uzun Yürüyüş.....	29
Atlantis.....	36
Afrahim.....	43
Keşif.....	53
Teos	61
Kurtlar.....	67
Hippalit	76
Yeraltı Kenti.....	84
Düşler ve Gerçekler	90

Düş

Küçük kız, karşıda oturmuş, taşları birbirine vurarak keskinleştirmeye, onlardan kesici araçlar yapmaya çalışan adama ilk kez görürmüş gibi şaşkınlıkla bakıyordu. Oysa bu adamı daha önce de çok kereler gördüğünü anımsıyordu.

Siyah sakallı, uzun saçlı, iriyarı bir adamdı bu. Çok güçlü kolları vardı. Vura vura biçimlendirdiği taşlardan beğendiklerini bir kıyıya koyuyor, beğenmediklerini önündeki yığının içine atıyordu. Bu küçük taşlar sonradan yine biçimlendirilerek ok başları haline getirilecekti. O, çırakların işiydi. Küçük kız bunun böyle olduğunu

biliyordu, ama nereden, nasıl öğrenmiş olduğunu kestiremiyordu.

Karşısındaki adamı hem tanıyor hem tanımıyordu.

Adı Kilamar'dı bu adamın. Taş ustasıydı. Çeşitli yerlerden getirilen obsidiyen ve benzeri taşları yontup biçimlendirmek; onlardan mızrak başı, balta, bıçak yapmak onun zanaatıydı. Bu işi daha iyi yapabilen hiç kimse yoktu yakın çevrede. O, bir numaraydı.

“İluyanna,” diye homurdandı adam, “koş bana Şarrum’u çağır. Bugün yeterince aylaklık yaptı. Gelip biraz ok başı yapsın. İki gün sonra büyük sığır avına gidilecek. Avcılara ok gerekli.”

‘Bana sesleniyor,’ diye düşündü küçük kız. ‘Ama benim adım İluyanna değil ki! Benim adım İlke...’

Yine de kalktı yerinden, bayır aşağı koşarak Şarrum’u bulacağını bildiği yere, dere kıyısına gitti. Bunu nasıl bildiğini de anlayamıyordu. Ama bu bilgi vardı işte belleğinde.

Gerçekten de Şarrum, elinde ucu sivriltilmiş ve ateşte sertleştirilmiş uzun bir mızrakla dere kıyısında balık avlıyordu.

“Heeey İluyanna, bugün balık çok!” diye bağırdı keyifle. Bu arada mızrağın ucundaki balığı çıkarıp yandaki yığının üstüne atıyordu. İri bir balıktı bu.

“İstersen şu yandaki yedek mızrağı al, sen de avla biraz.”

İluyanna, ‘Hayır, ben İlke’yim,’ diye düşündü bir an. Ama balık avını ne çok sevdiğini anımsayınca, mızrağı kapıp sudaki balıkları gözetlemeye başladı. Az sonra ko-

caman bir balık salına salına geldi önüne doğru. İlyanna bir panterin avına atılışı gibi hızla savurdu mızrağını. Sapından yakalayıp keyifle havaya kaldırdı.

“Seninkilerden büyük bu!” diye neşeyle bağırdı Şarrum’a. Sonra oraya niye geldiğini anımsadı.

“Babam seni istiyor. ‘Gelsin de ok başı yapsın,’ diyor.”

İşte bilmediği ama bildiği bir yeni bilgi daha. Kilar onun babasıydı. Hayır, İlke’nin değil, İlyanna’nın babasıydı. Ama o hem İlke hem İlyanna olamazdı. Her nasılsa oluyordu işte.

Yüzünü buruşturarak yakaladığı balıkları çatalı bir sopaya dizen Şarrum, yeniden keyiflendi.

“Annemiz bu gece bunları bir güzel pişirir. Yarısını komşulara dağıtsa, kalanlar bize yeter de artar bile.”

Yeni bir bilgi daha. Demek ki Şarrum onun, yani İlyanna’nın kardeşiydi. Elbette biliyordu bunu da. Arada sırada kavga etseler de pek severlerdi birbirlerini.

Hızla bayır yukarı koştular. İlke, yani İlyanna balıkları annelerine götürürken, Şarrum da Kilar’ın yanına koştu.

Güzel bir kadındı anneleri Şalima. Balıkları görünce pek sevindi.

“Şarrum yakalamış...”

“Çok yakalamış. Deredeki balıklar biterse ne yaparız?”

Bu şakaya güldü ikisi de. Sarılıp öptü annesi İlyanna’yı.

İlke, titreyerek iç geçirdi yatağında. Derin bir soluk alıp yana döndü.

İluyanna balıkları temizlemesi için annesine dereden koca bir kabak dolusu su getirdikten sonra, yeniden babasıyla abisinin yanına döndü.

Kilamar da bırakmıştı mızrak ve balta yapmayı. Şimdi baba oğul büyük bir hızla ok başları yapıyorlardı. Az sonra avcıların başı Tarru gelecek, ok başlarını alıp avcılara dağıtacaktı. Avcılar ertesi gün başka hiçbir şeyle ilgilenmeden Kilamar'ın hazırladığı keskin taşlardan ok, mızrak ve balta yapacaklardı. Köyün erkek çocukları ormandan uygun dalları kesmeye gitmişlerdi bile.

Sonra büyük sığır avı başlayacaktı. Bu av, köyün kışa hazırlanabilmesi için çok önemliydi. Av dönüşü önce büyük bir şenlik yapılacak, sonra, ertesi sabah erkenden kalkılıp, avlanan hayvanların derileri yüzülecek, etleri kesilip parçalanacak, duman üstünde yavaş yavaş pişirilerek ya da tuzlanıp güneşte kurutulularak, bozulmadan saklanması sağlanacaktı.

İlke bütün bunları biliyordu, etlerin tuzlanıp kurutulması işine yardım bile ediyordu. 'Hayır, İluyanna biliyor, ben bilmiyorum,' diye düşündü İlke. Kimin düşünmekte olduğunu da bilmiyordu. Bir an uyanır gibi oldu, sonra yine uykunun sıcacık kollarında buldu kendini.

Değişik bir yerdeydi şimdi. Şarrum'la birlikte bir ağacın tepesindeydiler. Buldukları yerden tüm ovayı görebiliyorlardı. İleride büyük bir yabansığırı sürüsü otluyordu. Köyün avcıları ikiye ayrılmıştı. Bir öbeği, iki sıra kayanın ovayı daralttığı yerde, kayaların ardına gizlenmişti. Sığırların geçişini yavaşlatmak için devrilmiş bir ağacı

koymuşlardı ortaya. Sağa sola kayalar yerleştirilmişti. Buradan geçerken ister istemez yavaşlayacaktı sürü.

Ötekiler ise ormanın içinden giderek sürünün arkasına geçmişti. Sürünün arkasına geçenler bir yay gibi dağılıp yabansığırlarını ürküterek ovanın daraldığı yere doğru sürecekti.

Ku-kuu ku-kuu diye bir kuş sesi duyuldu. Bu, herkesin yerine geçmiş olduğu anlamına geliyordu. Aynı ses yine duyuldu. Ardından inanılmaz bir gürültü koptu. Ellerindeki postları çevire çevire arkadan ve yanlardan sürüye doğru koşan avcılar bir yandan da kurt gibi uluyordu.

Ne olduğunu anlayamayan sürü, dağılıp yanlara gide-meyeceği için, bir an durakladıktan sonra ovanın daraldığı yöne doğru koşmaya başladı. Avcıların beklediği de buydu.

Şarrum ile İlyanna heyecanla izliyorlardı olanları.

En önde koşan sürü başı kayaların arasından geçince, öteki sığırlar da onu izlediler. İşte o anda kayaların arkasına gizlenmiş olan avcılar çığlıklar atarak ellerindeki mızrakları ve okları fırlatmaya başladılar.

Vurulan ilk sığırlar yolu daralttığından, sürü yavaşladı. Bu sırada arkadaki avcılar da yetişmişti. O gün on iki tane yetişkin sığır, üç tane de dana avlanmıştı. İyi bir av olmuştu.

Kadın, erkek, herkesin yardımıyla avlar köye taşındı. Avcılar danalardan birini yüzüp parçalarken, kadınlar da şenlik ateşi için hazırlık yaptılar. Bu arada Şarrum, İlyanna ve köyün öteki çocukları av yerinde kalan mız-

rakları, okları, kırılmış okların başlarını topluyorlardı. Bunlar değerli gereçlerdi ve bir başka avda yine kullanılabilirlerdi.

Tam o sırada bir böğürtü duyuldu. Kayaların arasından çıkan yaralı bir boğa son hızla üzerlerine doğru geliyordu. Sırtında hâlâ sallanıp duran iki ok vardı. Boğa çok öfkeliydi.

Çocuklar hemen olanca güçleriyle kaçmaya başladılar, ama kaçarak kurtulmaları olanaksızdı. Boğa er geç yetişecek, birkaçını yaralayacak, belki de öldürecekti. İlyanna da çığlık çığlığa kaçanların arasındaydı. Ama Şarrum’u göremiyordu. Başını çevirince gördü abisini.

Şarrum, elinde iki uzun mızrakla küçük bir kayanın arkasına dikilmişti. Yaralı ve azgın boğanın yolunun üzerindeydi. Eğik bir biçimde tuttuğu mızrakların alt uçlarını, arkasında durduğu küçük kayaya yaslamıştı. Bir yandan da boğanın dikkatini çekmek için, “Hey! Hey!” diye sesleniyordu hayvana.

Boğa da görmüştü onu. Hızla atıldı Şarrum’a doğru. Yeri göğü inleyen bir böğürtüyle yere devrildi sonra da. Mızrakların ikisi de tam göğsüne saplanmıştı. Hayvanın ağırlığına ve hızına dayanamayan mızraklar kırılmış, boğa, Şarrum’un üstüne yığılmıştı.

İlyanna çığlık çığlığa abisine doğru koştu. Şarrum’un yüzü gözü yara içindeydi. Hıçkırıklarla ağlamaya başladı İlyanna. Abisi köyün çocuklarını kurtarmış, ama kendisi bu uğurda can vermişti.

Bu sırada öteki çocuklar köye ulaşmış, avcılara haber vermişti. Birkaç avcı ellerinde okları ve mızraklarıyla

geldiğinde, İlyanna abisinin başını kucığına almış, öne arkaya sallanarak ağlıyordu.

Avcılar, cansız boğayı çocuğun cansız bedeninin üstünden kaldırıp öteye taşıdılar. İçlerinden biri kulağını Şarrum'un göğsüne dayayıp dinledi. Sonra ayağa fırlayıp kahkahalarla gülererek olduğu yerde zıplamaya başladı. İlyanna ne olduğunu anlayamamıştı. Şarrum'un yüreği atıyordu. Yüzüne gözüne bulaşan kan, boğanın kanıydı.

Avcılardan biri kemerindeki küçük su tulumundan akıttığı suyla bu korkusuz çocuğun yüzünü yıkadı.

O sırada gözlerini açtı Şarrum. Başını kaldırıp doğrulmaya çalıştı. "Kimseye bir şey oldu mu?" diye sordu.

"Hayır!" diye bağırdı avcılardan biri. "Bu avın kahramanı sensin. Hem çocukları kurtardın hem de en büyük boğayı avladın."

"İyi," dedi Şarrum doğrulmaya çalışırken.

İlyanna'nın gözünden sevinç yaşları akıyordu bu kez.

Az sonra, boğayı da taşıyarak şenlik alanına gelmişlerdi. Köy halkı büyük bir coşkuyla karşıladı küçük kahramanı.

Sersemliği henüz geçmemişti Şarrum'un. Köyün otacısı¹, bir kabın içine koyduğu korların üstüne birkaç bitki atarak keskin kokulu bir tütsü oluşturdu. Ancak onu kokladıktan sonra tam olarak kendine gelebildi Şarrum.

¹ Otacı: Eskiden hekimlere verilen ad. Bunlar, hastalıkları bitkilerle sağaltmaya çalışırlardı. (Y.N.)

O gecenin kahramanı Şarrum oldu. Yaşamını tehlikeye atarak kurtardığı çocukların anneleri, babaları teker teker yanına gidip küçük armağanlar sundular ona. Kimisi bir kemer verdi, kimisi ceylan derisinden yapılmış bir başlık. En büyük armağan köyün başkanı Teşuhat'tan geldi.

“Şarrum bugün gösterdiği cesaretle yiğitliğini kanıtladı,” dedi Teşuhat alanın ortasına çıkarak. “Bundan böyle o, bir çocuk değil, bir avcı.”

Teşuhat, Şarrum'a çok güzel bir yayla bir sadak¹ armağan etti.

Bu, o yaştaki bir çocuk için çok büyük bir onurdu. Herkes Şarrum'u coşkuyla kutluyordu. Onun yaşındaki çocuklar imrenerek bakıyorlardı arkadaşlarına.

İlke, hayır İlyanna, abisinin ayaklarının dibine oturmuş, mutluluk içinde izliyordu bütün bunları.

O gece yedi, içti, eğlendi köy halkı. Kan kokusuna gelebilecek yırtıcı hayvanlardan korunmaları için, avlanan sığırlar küçük bir mağaraya taşındı. Mağaranın ağzı iyice kapatıldı.

İlyanna'nın çok uykusu gelmişti. Verilen armağanları taşımada Şarrum'a yardım ettikten sonra yatağına uzandı.

“İlkeciğiiiim...”

Çok uzaklardan gelen, hayal gibi bir ses duyuyordu İlyanna. Ama daha yeni yatmamış mıydı o?

¹ Sadak: Omza asılan, ok taşımaya yarayan ince, uzun bir torba. (Y.N.)

Bu tanıtım
kopyası
Can Çocuk
okurları için
özel olarak
hazırlanmıştır.

 CAN
ÇOCUK

BİLGİN ADALI

GENLERİN ŞİFRESİ

Her şey, İlke'nin Nükleer Araştırmalar Merkezi'nde çalışan dayısını ziyaret etmesiyle başladı. O ziyaretin ardından tuhaf, canlı rüyalar görür oldu İlke. Bu rüyaların her birinde farklı bir insan olarak belirliyordu. Eski çağlardan günümüze, çok farklı dönemlerin ve olayların içinde buluyordu kendini. Kimdi bu insanlar? İlke'nin gördükleri yalnızca birer düşünüydü?

Okurlarını farklı çağlara davet eden **Bilgin Adalı**, bu romanında insanlık tarihi kadar rüya, bellek ve genetik üzerine de düşünüyor. Kitap, kısa öykü tadındaki bölümleri ve **Öykü Akarca**'nın renkli atmosferiyle, okuru düş ile gerçeğin iç içe geçtiği bir zaman yolculuğuna çıkarıyor.

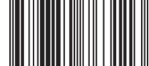
roman

YAŞ 9 10 11 +

cancocuk.com

ISBN: 978-975-07-6311-3

9 789750 763113